

TURUL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben háshoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XX. évfolyam 83. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914. április 11

Az ujságiró.

Poincaré, a francia köztársaság elnöke, visszavágyakozik az ujságirók közé. Megint cikkeket akar írni. Valahányszor olyan ujságcikkeket olvas, amelyben megtámadják, viszket a keze: replikázni szeretne. Így mondta a köztársasági ujságirók párisi lakomáján. És megígérte, hogy mihelyt letelik a hét esztendeje, megint ujságiró lesz. Szinte bizonyos, hogy most is ír cikkeket ujságokban elhelyezi őket. Vérébeli ujságiró, ha olyan kitűnő információi vannak, mint neki most s ha a dolgokat olyan közlőre, belülről nézheti, mint ő, okvetlenül ujságcikkeket ír. Nem halasztja el a megírásukat évek múltánra. — Az ujságiró a mai dolgoknak évek múltán való érdekességét nem tudja elképzelni. Ebben tér el a történetírótól; ennek a mai dolgok nem érdekesekek.

Ha Poincaré igazán addig nem ír, amíg köztársasági elnök, sokat szenvedhet önmegtagadásától. Értethető, hogy irigylő ujságiró társait, amiért nem köztársasági elnökök. Voltak különben olyan elődei a francia állam élén, akik az ujságiró és az államfő inkompatibilitását nem ismerték el. XIII. Lajos király komolyan vette a maga publicista voltát. Egész sor cikket írt Renandot doktor ujságába, a „La Gazette“-ba. Hosszu cikkek eredeti kéziratjai megmaradtak s kiderült belőlük, hogy dr Renandot Theophrast jó szerkesztő volt.

Vajjon akadna-e a magyar fórumon ujságiró sorból nagy állásba jutott olyan ember, aki az ujságírásba visszavágyakoznék? Azok

közt a magyarok közt, akik valamikor ujságirók voltak, van-e olyan, aki irigylő az ujságirót, amiért nem nagy ur? Mert csakis ezzel az irigkedéssel szerethetnék a régi pályát. Az igazi ujságiró úgy gondolkozik, hogy fiának, ha ujságiró akarna lenni, kitekerné a nyakát, de ő maga, ha még egyszer megszületne, megint ujságiró lenne. Az igazi ujságiró a pályájához azért ragaszkodik izgatottan, mert nem — pálya, hanem pályáktól való szabadultság. Az ujságírás felülkerekedettségre, vagy legalább elszakadottságra. A szabályosság fölő kerekedettségre, a nyomon bandukolástól elszakadottságra.

Bismarck eltévedt pályájuknak mondta az ujságirókat. Mert az apák a fiaikat nem nevelik ujságiróknak, hanem a fiuk maguk lesznek azokká, olyformán, hogy az apák kiszabta utról letérnek. A konzervatív állam- és a társadalmi moralista, természetesen az ilyen letérést eltévedésnek mondja, de végetül Bismarck maga is ujságiróvá lett, amikor a körülmények letérettek pályájáról. Poincaré sokféle pályán bandukolt és szabályosan s amikor elfogta a bandulástól és a szabályosságtól felszabadulás vágya, ujságiró lett. S hogy azután feljutott a legszebb pályára: a szabadulás szépségére gondolván, megint ujságiró akar lenni.

Az ujságírás mai fejlődött stádiumában minden elfogulatlan embernek el kell ismernie, hogy az ujságirók elég fontos szerepet töltenek be a közéletben; a haladás, fejlődés intenzívebb előretörésben részük van az ujságnak és az ujságiróknak.

A sajtóról azt mondják, hogy mindég olyan, amilyent a társadalom megérdemel, de egy bizonyos, hogy a sajtónak első sorban és mindenek felett tisztességesnek kell lennie. Ez adja meg nem csak létjogosultságát, de a társadalom elismerését is.

Az ujságírás ma már komoly foglalkozás.

A holnap életbelépő új sajtótörvény megnehezíti itt-ott az ujságiró működését, de tisztít s alkalmas arra, hogy lenyesse a sajtóról azokat a fekélyeket, amelyek egészséges működését eddig gátolták s utját állták annak, hogy az ujságirónak megadják a megérdemelt elismerést és tiszteletet.

Nem lesz nyári ülésszak. A prágai cseh radikálisok lapja, a Czeske Slovo egy bécsi jelentés alapján közli, hogy több cseh képviselő tudakozódott gróf Stürgkh miniszterelnöknél vajjon összehívja-e a Reichsrathot nyárára? A miniszterelnök nyíltan megmondta, hogy nem látja a munkaképesség biztosításának előfeltételeit.

Viszonyunk Oroszországhoz. Szápáry Frigyes gróf osztrák és magyar nagykövet, aki kedden reggel érkezett Szentpétervárra Bécsből, tegnap hosszabb tanácskozást folytatott Szaszonov külügyminiszterrel, amelyben szóba kerültek az aktuális politikai kérdések mind. Részletesen megvitatták Ausztria és Magyarország és Oroszország viszonyát. A nagykövet Bécsben megbízást kapott, hogy jelentse ki Szaszonovnak, hogy az osztrák és magyar kormány kizáróan békés céljai vannak és mindig barátságosabbá és bizalmasabbá óhajtja tenni az Oroszországgal való viszonyt. Szápáry grófnak e kijelentése válasza arra a hasonló hivatalos kijelentésre, ame-

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

lyet Sebeko bécsi orosz nagykövet tett Berechtold grófnak Pétervárról való visszaérkezése után.

Id. Gálbory Sámuel

Őszinte részvétellel vettük tegnap a gyász-
hírt, hogy Nagyvárad intelligens társadal-
mának egyik régi, köztisztletben állott
tagja: id. Gálbory Sámuel tegnap hajnal-
ban 85 éves korában elhunyt.

A derék öreg ur elhunyt alkalmából a
vármegyeházára, a Muzeumépületére és a Kath.
Kör palotájára kitűzték a gyászlobogót.

A család a következő gyászjelentést
adta ki:

Alulírottak legmélyebb fájdalommal jelen-
tik, hogy id. Gálbory Sámuel f. hó 10-én
reggel 4 órakor az anyaszentegyház kegy-
szereinek áhitatos felvétele után jobblétre
szenderült. Földi maradványai f. hó 12-én,
vasárnap a. e. 10^{1/2} órakor fognak a róm.
kath. vallás szertartása szerint az újvárosi-
temetőben nyugalomra helyezettetni. Az en-
gesztelő szentmise áldozatot f. hó 15-ikén
reggel 9 órakor a várad-olaszi-i plébánia
templomban mutatjuk be lelki üdvé-
ért. Nagyvárad, 1914. április 10. Áldás és
béke poraira! Gálbory Olga, Gálbory Gi-
zella, özv. Csizmazia Gézáné, Gálbory Sán-
dor gyermekei. Gálbory Anna, özv. Hausser
Rudolfné testvére. Dr. Hausser Adorján, Gál-
bory József, unokaöccsei. Özv. ifj. Gálbory
Sámuelné, Magyary Zsuzsánna, Gálbory
Sándorné, Medgyesy Berta menyei. Dr. Gál-
bory Sámuel, Gálbory Anna, ifj. Gálbory
Sándor, ifj. Gálbory József, Gálbory Erzsé-
bet, Gálbory Margit, Csizmazia Adél, dr. Lukinich
Imréné, Csizmazia Olga, dr. Havas Kornélné,
Csizmazia Margit, Bundschuh Rudolfné,
Csizmazia Géza, Csizmazia Sándor unokái.
Dr. Lukinich Imre, dr. Havas Kornél, Bund-
schuh Rudolf unokavói. Gálbory Sámuel,
Lukinich Piroska, Lukinich Etelke, Bund-
schuh Magda dédunokái.

Mint az áldott juniusi nap, mely hosz-
szan és bőven árasztja életadó melegét tiszta
kék ég boltjáról alföldi rónaságra: úgy ál-
dozott le egy hosszú és nemes, érdemekben
gazdag élet napja Nagypénteken Gálbory
Sámuel halálával. Nem csak hosszú élet
volt, annorum numero computate betöltött
85 esztendő, de szép és harmóniával teljes,
nemes érzés, nemes gondolkodás jegyében.
Derüs, szép öregség:

Quae caruit vitis, dulcis solet esse senectus.

Gálbory Sámuel 1829. március 30-án
született Nagyváradon. Édes atya jószág-
igazgatója volt Vulcanu nagyváradai görög
katholikus püspöknek. Ő maga 1848. és 49-
ben mint 20 éves ifjú a magyar szabadság-
harc alatt honvédfőhadnagy lett, s a dicső
Damjanich János seregében szerepelt, részt
vevén a többi között a szent-tamási híres
ütközetben. Damjanich-csal való személyes
érintkezéséről sok kedves derüs epizódot be-
szélt el öreg korában is. 1867-ben szalárdi
szolgabíró lett s ettől kezdve nagy buzgalom-
mal szolgálta a vármegyét még pedig régi
magyar nemes módjára önzetlenül, anyagi
jutalom nélkül, főleg mióta Váradra be-
költözött. A gazdasági egyesületnek elő-
adója, majd alelnöke, az Erdészeti Bizott-
ságnak szintén előadója később alelnöke, a
Községi iskolaszékeknek alelnöke, a Régészeti
Egyletnek pénztárosa és alelnöke volt. Egész
Biharmegyének szeretett, tisztelt „Samu bá-
csija”, kinek önzetlen nemes jelleme a mai
tülekedő stréber világban már nemcsak is-
meretlen, de érthetetlen dolognak tű-
nik fel.

Utóljára hagytuk, de nem mint legki-
sebb dolgot, katolikus köri szereplését. Az
1895-ben megalakult körnek kezdetől fogva
egyik legbuzgóbb tagja volt, választmányi
tagja és sokáig háznagya. Mint háznagy
Cato-val tartott, nem zsörtölődött, moso-

lyogva, szeretettel intett, tudván, hogy a
szép szóval lehet legtöbbször menni, ridendo
dicere verum. Értette és szerette a fiatalsá-
got, mert lelke, mint minden jó emberé,
mindvégig fiatal maradt. Kedves mosolygó,
mindig vidám arca nélkül el se tudtuk volna
képzelnéni a Katholikus Kör régi helyiségét s
bizony nehezen nélkülöztünk az új fényes
helyiségben, melyet már nem is látott, mert
az utolsó éveket többnyire szobájában töltötte.
De ő, aki böcs volt teljes életében, annak
is örült, hogy megérhette, ha nem is látta,
az új ragyogó otthon megnyílását. Nagy
szeretett családjának legszebb vigasztalása,
hogy e nemes agg élete nem volt töredék,
de szép összhangzó egén, hogy a másvi-
lagra őt egy példás magyar és katolikus
élet jó cselekedetei kísérik. Have pia anima!

Biharpüspökiben nem lesz termés

Nem kelt ki az őszi vetés.

Rossz volt a vetőmag.

Szomorú szenzációja van a Nagyvárad-
dal határos Biharpüspöki községének. A
gazdaközönség valósággal kétségbe van esve
és siralmasan panaszolja:

— Nem lesz termés az idén!

Biharpüspökinek 5215 kat. hold a ha-
tára. Ez a föld mind hasznavehető, jól termő
rész, melyről nemcsak a községnek mintegy
4000 lelket számláló lakossága élt, de sok
rész jutott a várad-i közönségnek is. A kül-
sőbb területek buzával voltak bevetve évti-
zedek óta és még csak a múlt évben sike-
rült rosszul a gazdálkodás. A múlt évben
ugyanis az előző évek 50 százalékát sem
hozta be a föld. Ez a veszteség azonban
csak a felét jelentette a kárnak, mert az

HOGYAN ÉL A PÁPA?

A világi fejedelmek és királyok élet-
módja mindig érdekelte a közönséget, amely
kiváncsian lesett minden hírt, amelyből meg-
tudhatta, hogy mivel töltik idejüket a száz-
ezrek parancsolói és urai. Egy olasz lap
most egy hosszabb közleményben leírja,
hogy mivel tölti el a napot a kereszténység
jelenlegi egyházi feje, X. Pius pápa.

X. Pius ifjkorától kezdve hozzászokott
a korai felkeléshez és ezt a szokását máig
is megtartotta. Nyáron 4 órakor kel fel
ágyából, télen legfeljebb egy félórával ké-
sőbbben.

Husz perc alatt megmosakszik és fel-
öltözködik, anélkül, hogy inasának segítségét
igénybe venné. Az a szerény, mindeu pompa
nélküli egyszerűség, amely Sarto József
háztartását Trerisoban, Mantuában és később
Velencében jellemezte, ma is előtűnik a
pápa külön lakosztályának berendezésén.

A pápa hálószobája a harmadik emele-
ten foglal helyet. Két ablakkal szemben áll
egy egyszerű, négy rézlábon álló tábori ágy,
a pápa nyugóhelye. Ettől jobbra és balra
egy-egy kis éjjeliszekrény, amelyen gyertya
és villamoslámpa foglalnak helyet. Négy
bőrszék, egy kis asztalka és egy lábzsámoly

egészítik ki a berendezést. A falon még egy
Madonna kép és egy porcellánból készült
szenteltvíztartó.

Félhatkor a pápa elhagyja hálószobáját,
miután előbb elvégezte a breviáriumimákat
és rendes reggeli elmélkedését. Ezután az
ő házikápolnájában, amelyet csak legbelsőbb
udvari káplánjának szobája választ el háló-
szobájától, csendes misét mond, amelynél
két udvari káplánja kívül az egyik msgr.
Breson vagy msgr. Pescini segédkeznek
neki. A csendes mise után a pápa részt
vesz egy második misén, amely alatt el-
mondja mindennapi hálaadóimáját. Ez-
után az étteremben, kamarai adjutánsa Al-
berto Silli egy eszéze kávéval szolgál fel
a pápának. Kora ifjúsága óta hozzászokott
ahhoz, hogy reggelként csak egy eszéze
kávé és rá néhány pohár vizet iszik meg.
A reggeli után télen a pápa nyomban könyv-
tárába vonul, amely a második emeleten
van elhelyezve. Nyáron 7 órakor rendszeres
sétát végez a kertben. Ezen a sétáján is a
szolgálattelvő káplánja kíséri.

Pont kilenc órakor megjelenik a könyv-
tárban Merry del Val bíboros államtitkár,
hogy megbeszélje a pápával a különböző
hivatalos ügyeket, amelyek elintézését igé-
nyelnek. Ezután következik a prefektusok, a

különböző kongregációk titkáranak és a
major domus kihallgatása. Ezeken az audien-
ciákon nyilvánul meg legjobban. X. Pius
éleslátása, meglepő értelmessége és mély
tudása. Ezeket követik a külön kihallgatások,
amelyeket, mint kiváló személyiségeket fog-
gad. A pápa ilyenkor leirhatatlanul nyájas
és barátságos, úgy, hogy az ember hajlandó
volna azt hinni, hogy valami régi ismerősével
beszélget. Kevésse a déli órák előtt, véget érnek
a külön kihallgatások és ilyenkor már rend-
szerint türelmetlenül várják a pápát a trón-
teremben, vagy a Salla degli Arazziban ösz-
szegyült ezernyi zarándokok, a világi és
egyházi testületek tagjai stb. Még ilyenkor
nyáron is sok idegen tartózkodik Rómában;
az idén feltűnően sok amerikai. A pápa
lassan megy végig a zarándokok sorfala
között és mindenkinek esókra nyujta kalász-
gyűrűjét.

Pontban egy órakor a pápa ismét visz-
szatér lakosztályába és két legbelsőbb ud-
vari káplánjával, Breson és Pescini urakkal
együtt megebédel. Az ebéd levesből, főze-
léből, vagy rizipiziből (rizs zöld borsóval)
egy sültből, gyümölcsből és időről-időre
egy darabka sajtból áll. Az asztalnál
X. Pius nagyon szeret beszélgetni.
Gyakran elbeszéli ilyenkor egy-egy rég-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashíd mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes
lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes fel-
szerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

idén még annyit sem hoz a föld, mint a múlt évben.

A gazdaközönség most jött rá a nagy veszteségre. A jobb idők beálltával ugyanis, mikor a szántóföldekre kimentek, szinte megdöbbenve konstatálták, hogy az őszi vetés hihetetlenül rosszul sikerült. A bevetett földek nagy részén egyáltalán ki sem kelt a mag. Ahol pedig kikelt, félméterre van egy-egy szál a másiktól. Ugy, hogy ha a gazdák úgy hagyják a földet, 10—15 hold földről sem kerül be 1 mázsa gabona.

Tudósítónk jelentése szerint a gazdák el vannak rá készülve, hogy az idén nem lesz buzatermésük. A bevetett földeket most szántják fel és vetik be tengerivel. Így legálább valami meg fog térülni a veszteségből.

A gazdák jórészt önmaguknak tulajdoníthatják ezt a nagy veszteséget. Az őszi folyamán ugyanis a földművelésügyi kirendeltség figyelmeztette a gazdákat, hogy vetőmagot szerezzenek be. Pompás elsőrendű magot kaptak volna olcsón és nem vették igénybe. Ehelyett bevetették a saját termésű buzájukkal.

A múlt évi gyenge termésnek pedig köztudomás szerint nemcsak a mennyisége de a minősége is rossz volt, úgy, hogy a gazdáknak már e miatt sem lett volna szabad azt vetőmagul használni. A károsultak között ott van a község főjegyzője is, aki szintén most szántatja a földjét és vetteti be tengerivel.

Mint értesülünk, ez a jelenség nem esupán Biharpüspökiben van meg, hanem még nagyon sok községben. Egyáltalán az idén azok a gazdák várhatnak csak jó termést, akik a földművelésügyi kirendeltségtől szereztek be a vetőmagot, vagy más vidékről hozatták.

mult élményét, miközben bámulatos emlékező tehetsége a szereplők neve és a dátum pontos megállapítása tekintetében soha sem hagyja cserben.

Ebéd után a pápa egy csipetnyi burnót szippant fel. Ez az egyetlen élvezet, amelyet egyszerű életmódjában megenged magának. Két óraker szobájába vonul s pihen egy keveset; majd kápolnájában elimádkozza a rózsafüzért. Kevéssel négy óra után rövid sétát tesz a loggiákon, vagy meglátogatja a vatikáni muzeumok egyikét. Innen visszatérve a könyvtárába, a hírlapok olvasásához fog, vagy elolvassa az idegen nyelvű újságokból lefordított cikkeket, amelyek különösebb fontossággal bírnak az egyháza. X. Pius mindig szorgalmas újságot olvas.

Este fél hat órától kilencig egyfolytában íróasztalánál dolgozik, magánleveleit olvassa el és azokra sajátkezűleg válaszol. Kilenc óraker vacsorázik, rendszerint leves, két lágytojás, egy falat hus és egy pohár bor kerül ilyenkor az asztalra. Vacsora után egy óra hosszat elbeszélget környezetével, miközben a napi események alkotják a beszélgetés tárgyát. Káplánjai ilyenkor számolnak be a pápának a Róma-szegényei körében tett látogatásokról és ilyenkor beszélnek meg, hogy másnap kiket részesítsenek kegyes alamizsnában. X. Pius nagymértékben alakozó. A neki felajánlott, gyakran nagyértékű és becses ajándékokat műértő szemmel tekinti meg és a figyelmesség nagyon megörvendezteteti. Ha azonban mások irányában elismeréssel tartozik, épp oly könnyen válik meg a legkedvesebb tárgytól is és elajándékozza azt.

Tizenegy óraker pihenőre tér és ilyenkor a nagy Vatikán is teljesen elesenedesül.

A csinos néger inas.

Az Apolló mozi külön attrakciója.

Tegnap óta érdekes exotikumunk van az Apolló mozinak. Livrében, aranyos sujtással bókol a hölgyeknek egy szénfekete inas. Szolgálatkész, komoly és szolid néger fiatalember, akit Székely Jenő élelmessége hozott ide a forró Afrikából.

Csak nemrégiben érkezett vissza Afrikából Székely Jenő, aki szimpatikus mozi-társával, Boros Jenővel belenézett a legsötétebb Afrikába. A sok színes és ragyogó dolog között megakadt szeme Reis-Pires Simonon, a komoly és csinos néger fiun, aki magyarul köszöntött reájuk Adjon Istent Tripolisz szemetes utcáin.

Székely Jenőnek megdobogott a szíve a magyar szóra és egy közeli kávéházban meleg purparléba ereszkedett Reis-Pires Simonnal.

— Hogy tanult meg maga magyarul? —

— Másfél évig voltam már egyszer Magyarországon. Szép ország!

A tripoliszi szűk sikátorokon biztosabb vezetőjük nem volt ezután Reis-Pires Simonnal. Mert Simon nem tudott elválni a két magyar vendégtől, akiket véletlenül halott meg az utcán magyarul beszélni. Székely Jenő ajánlatot tett neki, hogy jöjjön el hozzá inasnak.

És elkezdte dicsérni ezt a szemetes Párist. Hogy ez milyen forgalmas, aranyos nagyváros és hogy mennyi fekete ember szaladgál itt az utcán, akik ha kívül fehérek is, de belül sötétebbek Pires Simon tuskés hajánál is.

A csinos néger el is jött. Az Apolló pálmái alatt hűsül, ha odabent a vásznon ideges modern drámák vágatnak le.

Beszéltünk a hallgatag, diószemű fiuval, aki négy nyelvet bír: angolt, portugált, németet és — magyart. Nagy nehezen lehet kihuzni belőle a következő adatokat:

— Reis-Pires Simon vagyok, római katolikus, szegény néger. Tizennyole évet hagytam a hátam mögött, ebből kettőt Európában. Haj, azt nagyon sok volna elbeszélni, hogy hol és milyen körülmények között.

— Nyugat-Afrikában Sébaban születtem, Már a nagyapám is római katolikus volt. A Gine-törzshöz tartozunk, szeretjük az európai kulturát.

Egy Sacht nevű német kereskedő szolgálatába fogadtam. De ne gondolja, hogy eladtak! . . . Mert már sokan gondolták.

— Elhozott Németországba. Rosztokban éltünk. Eleinte szerettek. Csak a felesége mindig vert. Feljelentettem a rendőrségen és faképnél hagytam. Elmentem Oszten-déba, ahol az Esplade-hotelben pincér lettem. Sokat kerestem. Mindig irtam haza Afrikába a szüleimnek. De csak ha jó dolgom volt. Miért ijesztettem volna meg őket, mikor menekültem Rosztokból?

— Oszten-deban látott meg egy ujvidéki kávé. Így kerültem Magyarországra. Ujvidékről Miskolcra, majd Budapestre vitt a sorsom. És most itt vagyok.

A bús, komoly fekete fiu csinosan öltözködik, fáradtan csillog a szeme s meg nem látja a kis cukros lányokat, pedig ő de nagyon tetszik nekik! . . .

ELTITKOLT DÁTUM.

— Levél. —

Kedves Szerkesztő ur, tudja meg, hogy ezért a levélért én ma ki fogok kapni. Nagyon kikapok még pedig egy művésznőtől, akit maga is nagyon tisztel. De nem bánom! Olyan őszinte leszek, hogy meg fog bocsátani nekem T. Pogány Janka.

Mert hisz róla van szó. Csak azt nem merem gyorsan kimondani, amit tulajdonképpen ki akarok emelni. Mert — mint a eimből látja — valami dátumot akarok elárulni, de maga tudja legjobban, hogy milyen kényes dolog a színésznőkkel, de még a színészekkel kapcsolatban is bizonyos ünnepélyes évfordulókat, megható dátumokat emlegetni. — Egyszerűen megharagszanak érte. Mindig félre értik az embert, ha azt mondja, hogy ez vagy az a színész husz vagy huszonöt éve játszik a rivalda előtt és ez mily szép idő, mily megható, mert ez alatt a tekintélyes idő alatt mennyi örömet szerzett a közönségnek, mennyi lineset szórt szét pazarló kézzel! . . .

Szóval: öreg nagy művészkém, eredj a pokolba! — Add át a helyedet fiatalabb erőknél.

Csufosan fog esalódni kedves Szerkesztő ur, ha azt hiszi, hogy én önnek most egy ilyen parádés dátumot sugok meg. Nagyon picit időről van szó, úgy hogy a legkajánabb ember vagy a legsötétebb gyűlöletű rivális sem gondolhatja T. Pogány Jankáról, az ünnepélyes frázisok mögötti igazságot. Azért is írom ezt meg magának levélben, mert olyan kicsiségről van szó, hogy egyszerűen szégyen lenne vele előállítani valami öreg fegyverzetű jubiláris cikkben.

Ugy jöttem rá én is a dologra, hogy csütörtökön elszólta magát Pogány Janka a nézőtéren.

— Képzeljétek gyerekek, tegnap volt tizenkét éve, hogy a váradi színpadra léptem.

Aztán hirtelen elhallgatott. Az aranyos Márta és Sikké nem tudták mire vélni Tóthné némaságát. Hát tudja, azért hallgatott el olyan hirtelen Tóthné, mert észre vette, hogy ott áll mellette egy — újságíró.

Hogy van az, hogy maguktól, a sok fiatal borzástól annyira fél némelyik művésznő? Tudja-e azt, hogy én nem tartom itt Váradon egyiket sem nagy művésznőnek azok közül, akik folyton maguk körül vannak. Vagy helyesebben: maguk ő körülettük. De Tóthné! . . . Látja ez imponál előttem. Keveset mondott, csendesen mondta, azt is szerette volna visszazivni, mihelyt észre vette, hogy újságíró van a közelben. Furcsa ez bizony.

Azért ne rontsa el a hangulatomat valami szédületes, parfümös cikkel. Hadd ünnepeljem, én ezt a drága tizenkét évet itt egy levélben. Intimen, közel Pogány Janka érzékeny lelkéhez, amely ijedten rezzent össze, mikor meglátta a harsonázó sajtót. Így szebb dolog megmondani, hogy T. Pogány Janka azok közé a kevesek közé tartozik, akik soha nem kacérkodtak máshonnan a közönséggel, csak a színpadról. És hogy otthon süt, főz, takarít, okos gyerekeket nevel, öröme egy nagyszerű színésznek, a színháznál utólérhetetlenül nagy nő, irányítója izlésnek, primadonnának és karhölgyek tőle kérnek tanácsot, a ruha, a színmegvá-

lasztásánál, játszik operettben, vigjátékban és operában, örökké friss, temperamentumos, ötletes és örökké vidám. Nagy nő, akit csak a boldogsága láncol ide a vidékhez.

De jaj Istenem, talán már én is nagyon sokat beszéltem! Most csak arra kérem, hogy el ne áruljon neki.

Üdvözli

Satyr.

A Magyar Gazdaszövetség.

Április hó 6-án tartotta rendes évi közgyűlését a magyar gazdáknak egyik legkiválóbb társadalmi és gazdaság politikai szervezete: a Magyar Gazdaszövetség. Ez a közgyűlés kivételesen messze tullepte a megszokott kereteket, amit azonban könnyen indokolhatunk azzal, hogy a gazdasági helyzet is mostanában nagyon kivételes. A szövetség közgyűlései egyszerű formalitások szoktak lenni, mert amint tudjuk, a Gazdaszövetség a nyilvánosság előtt azokon a nagyszabású kongresszusokon szokott rendszerint bemutatkozni, amelyek évről-évre számottevőbb eseményeivé fejlődnek a magyar gazdasági életnek.

Az idei közgyűlés azonban nem volt formalitás. Egy kegyeletos aktus örgróf Pallavicini Ede emlékeztetének felújítása, ünnepi hangulatot varázsolt a közgyűlési terembe, amelyet a megjelentek nagy száma csak fokozott. Darányi Ignácnak, a Szövetség kiváló elnökének megnyitó beszéde, nemkülönben pedig az elhangzott felszólalások s az ezek kapcsán elfogadott jelentős határozati javaslatok arról tettek tanúságot, hogy a kivételes helyzet szinte parancsolóvá teszi a Szövetségnek, hogy mint a mezőgazdasági érdekek hivatott óra, minden alkalmat megragadjon, amivel ez érdekeket előmozdítani lehet.

Örgróf Pallavicini Edéről a szövetzeti és gazdátársadalmi mozgalmak e kiváló nemrégiben elhunyt vezérével egyik nagynevű munkatársa: Bernát István mondott emlékbeszédet. Mély hatást keltett ez a beszéd, amely a legnagyobb plaszticitással varázsolta a hallgatóság elé Pallavicini Ede nemes egyéniségét s igazi élethűséggel rajzolta meg annak a kornak a képét, melyben Pallavicini Ede örgróf élt s annak a munkának az értékét, amelynek az elhunyt gazdavezér részese volt.

Ennek a beszédnek nem is lehetett más tanúsága, mint hogy haladni kell a hátramaradottaknak azokon a nyomdokokon, melyet a Magyar Gazdaszövetségnek nagynevű alelnöke is követett.

Ha a közgyűlésen szerzett benyomásokat részletezni akarjuk, meg kell állapítanunk azt is, hogy hatását tekintve, minden tekintetben elsőrangú volt Darányi Ignácnak elnöki megnyitó beszéde is. Eszmei mélység, a mezőgazdasági érdekeknek teljes ismerete, őszinte hazafiúi aggodalom jellemezte ezt a beszédet, amely a legnagyobb határozottsággal jelölte ki a gazdaközönség jövőjének munkásságának útját. Az idők változhatnak, de a cél, amelyért a magyar agráriusok küzdenek: a magyar gazdák anyagi és erkölcsi boldogulásának megteremtése, az nem változhatik s miután ennek a célnak az elérésére meg vannak az alkalmas eszközök, semmi ok nincs arra, hogy azokon változtassunk, vagyis a gazdaközönségnek fokozott erővel folytatnia azt a küzdelmet, amelynek minden legapróbb részlete taktikája ki van dolgozva. Ez volt körülbelül Darányi Ignác beszédének a lényege s az a lelkesedés, amely ezt a beszédet fogadta, azt bizonyítja, hogy a Gazdaszövetség lobogója alatt szervezett agrártábor teljesen tisztában van nemcsak a jelen, de a jövő feladataival is.

Volt még egy érdekes eseménye a közgyűlésnek. Napirendre került az ipari és mezőgazdasági hitelszövetkezetek ügye is.

Magyar Gazdaszövetség, amely az élén áll minden szövetzeti mozgalomnak, szinte kötelességének tartotta, hogy ennek a kérdésnek tisztázását megsürgesse. A helyzet az, hogy a mezőgazdasági hitelszövetkezetek boldogulnak, az ipari szövetkezetek működését azonban tulságosan is megbénítja a tőkehiány, de nemcsak megbénítja, hanem lépten-nyomon válságot idéz elő.

Ennek az árárt természetesen ama szoros kapcsolatnál fogva, amelyben az ipari és mezőgazdasági hitelszövetkezetek az Országos Központi Hitelszövetkezet keretén belül vannak mindmáig az utóbbiaknak kellett megfizetni. Sajnos, még a mezőgazdasági hitelkétyek sem találják a kellő módon kielégítést, éppen ez okból semmi elfogadható ok nincs arra, hogy a állam amugy is milliókat ad ki iparfejlesztési célokra, jusson ebből a kisiparosoknak is. Ez a lényege a Gazdaszövetség állásfoglalásának.

Albánia jövője. Az Excelsior római jelentése szerint a hatalmak ez idő szerint, amikor Dél-Albániában áll a harc, utat és módot keresnek a béke megteremtésére. Eddig két javaslat érkezett a hatalmakhoz, az egyik Szerbiától, a másik egy más forrásból, amelyet az Excelsior nem nevez meg. Szerbia azt indítványozta, hogy Albánia minden nagyobb városát nemzetközi csapatok szállják meg és Albánia fővárosa Szkutari legyen. A másik javaslat kantonokra akarja osztani Albániát Svájc mintája szerint.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztű, «Hubig» katal. eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

HIREK

Nagypéntek — Nagyszombat.

A Megváltó halálának emlékeztetét tegnap lélekbe mélyedve, nagy gyásszal ülték meg a keresztény hívek. A katolikus templomok egész nap zsufolva voltak ájtatos közönséggel. A pompás, napos időben rengeteg sokan zárandokoltak fel a Kálváriára.

A székesegyházban a nagypénteki csonka misét gr. Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök mondotta s Fetzter József pappal növeldei lelkiigazgató tartotta a nagypénteki szent beszédet.

Az olasz plébánia templomban délelőtt Imrik S. Zoltán esperes, délután pedig Papp Béla káplán predikált. A Kálváriára nem ment fel a körmenet.

A Szent László templomban délelőtt Lestyán Endre plébános tartotta a nagypénteki szent beszédet.

A várad-velencei plébánia templomban délelőtt Halász Gyula plébános predikált.

Ma, Nagyszombaton reggel az összes plébánia-templomban tűz-, husvéti gyertya-

és keresztút szentelés lesz, utána pedig ünnepélyes szent mise.

Délután és este a feltámadás magasztos ünnepe lesz.

A székesegyházban este 6 órakor megy végbe a feltámadási ünnep s a magasztos szertartásokat gr. Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök tartja.

Ez alkalomból a székesegyházi ének- és zenekar a következő egyházi zenedarabokat adja elő:

Exurge és Et ad huc tecum sum (férfi kar)
Schöpf: Te Deum.
Preyer: Regina coeli.
Beleznay: Tautum ergo.

A zenét a honvédszenekar szolgáltatja. A többi templomokban a feltámadási ünnepély a következő sorrendben megy végbe:

a premontrei rend templomában délután 3 órakor;

az irgalmas-rend templomában délután 4 órakor;

a várad-velencei plébánia templomban este 6 órakor;

a kapucinusok templomában este 6 órakor;

az Orsolya-zárda templomában este fél 7 órakor;

a Szent László templomban este 7 órakor;

az olasz plébánia templomban este fél 8 órakor.

*** Aranymisés szerzetes.** A szervita atyák tizenkét éven át volt provinciális, Brichta Szal. Ferenc most üli meg pappá szenteltetésének felszázados évfordulóját. Ebből az alkalomból rendtársai szeretetük sok jelével halmozták el, a pápa pedig megengedte, hogy aranymiséje végeztével pápai áldást oszthasson ki. A jubiláló szerzetes Bécsben született. Mikor belépett a szervita-rendbe, Budapesten végezte a noviciátust, majd Egerben az érseki akadémián a filozófiát és a teológiát. 1861. márc. 31-én szentelte pappá Bartakovich egri érsek és első szentmiséjét Bécsben, husvét napján mutatta be a Peregrini-Kapelleben. Kezdetben teológiai tanulmányokkal foglalkozott és megszerezte a hittanári oklevelet, de előjárói egyre fontosabb teendővel bízták meg a rendi kormányzat terén. Aránylag fiatalon jutott a rendtartományi főnökség nehéz és felelősségteljes állásába, melyet tizenkét éven át rendtársai legnagyobb megelégedésére töltött be. Vezetése alatt a magyar-osztrák szervita rendtartomány virágzásra jutott.

*** Nemzeti ünnep.** A nagyhétnek magabaszállásra indító hangulata egész észrevétlenné teszi, a mai, április 11-iki nemzeti ünnepet. Az országgyűlés annak idején ezt a napot találta legmegfelelőbbnek a negyvennyolcadiki események megünneplésére, így lett törvénybe iktatva a mai ünnep annak emlékeztetére, hogy a 48-as törvényeket a mai napon szentesítette a király. Ezek a törvények voltak azok, melyeknek védelmére fegyvert fogott a nemzet. A mai napon a bíróságok szünetet tartanak, a takarékpénztárak zárva vannak, váltóóvatolást felvenni nem lehet.

*** A Pázmány-Egyesület új alapító tagjai.** A Katolikus Írók és Hírlapírók Országos Pázmány-Egyesületének alapító tagjai közé újabban beléptek a veszprémi és a gyulafehérvári székeskáptalanok.

* **Gróf Berchtold találkozása San Giulianóval.** Gróf Berchtold külügyminiszter buchlaui birtokáról Bécsbe érkezett, a honnan hétfőn este Abbáziába fog utazni. Gróf Wickenburg Márk külügyi osztályfőnök Fiumébe érkezett, hogy az osztrák-magyar és az olasz külügyminiszter találkozását, a mely tudvalevőleg e hó 15-én lesz, előkészítse.

* **Kitüntetett hercegek.** Pifl dr hercegeket a Lipót-rend nagykeresztjével tüntette ki a király és őt a Lipót-rend praelátusává nevezte ki.

* **Minta-főzés gáztakarék tüzhelyen.** A modern újítások tért hódítanak minden téren s a folyton emelkedő drágaság, az idővel való takarékoskodás kényszerítő szüksége, a cselédtartás mizériái, a higiénikus életbeosztás fontossága és a köz-tisztaság nagy jelentőségének felismerése érthetővé teszik, hogy a háztartásban is örömmel üdvözölnek minden olyan újítást, amely által a fentebbi célok elérhetők. Ezért hódít tért mindjobban pl. a központi fűtés s ezért hozzák be a modern nyugati városokban mind jobban és mind többen a gázzal való főzést a háztartásokban. A gáztakarék-tüzhelyeken való főzés előnyeinek függetlenül a középosztály gazdasszonyait a cselédtartás sok bajaitól, mert nincs szükség a tüzelőanyag felhordására; sem a tüszakás szennyét, kellemetlenségeit tünni. Emellett a gázzal való főzés olcsó és így a takarékoságot is szolgálja. A nagyváradai gázgyár módot és alkalmat óhajt nyújtani az érdeklődőknek, hogy közvetlen tapasztalatból meggyőződ-hessenek a gáztakarék-tüzhelyen való főzés előnyeiről és sikerült megnyerni egy elismert szakteknit, a budapesti Edinger-cég bel-tagjának nejét, hogy Nagyvárad hölgyeinek bemutassa a gőzfűtés előnyeit. A minta-főzés április hó 18. és 19-én délután 4 órakor lesz a Keresk. Csarnok nagytermében. Az érdeklődőknek a gázgyár, telefon jelentkezésre (42. szám) készséggel küld meghívót.

* **Az Etna háborog.** Palermóból írják: Minden jel arra vall, hogy az Etna újból kitörni készül. A kráterből sűrű fekete füstfellegek törnek elő és kilencszáz méter magasban lebegnek a vulkán fölött. A nagy hőség és a kiáramló gőzök miatt nem lehet megközelíteni a krátert, amely színültig telve izzó lávatömeggel.

* **Vasuti összeütközés a bécsi pályaudvaron.** Tegnap délután a Staast-bahnhofon összeütközés történt, amelynek hat ember jelentéktelenül megsebesült. Délután 5 órakor az egyik sín páron elutazásra készen állt egy személyvonat, a másik sín páron pedig egy üres vonatot tolattak. Valószínűen hibás váltóállítás következtében a két vonat összeütközött. Tizenhat kocsis megsérült és a személyvonat posta- és vasuti személyzete közül hat ember megsebesült.

* **Nincs hamis tej.** Ugy látszik, hogy a rendőrség erélyes fellépésének mégis következményei lett, eltűnt a váradai piacon a hamisított tej. A régebbi tejraziák tartásakor ezekre ment a hamisított tej literjeinek száma, volt razzia, mikor 10.000 liter hamisított tej volt a váradai piacon, a mostani tejraziánál azután nagy, de minden-esetre örvendetes fordulat történt. A máskor óriási mennyiségű hamisított tej megszünt, az egész piacon mindössze csak 86 liter hamisított tejet találtak. Végre valahára mégis csak sikerre vezetett a rendőrség erélyes fellépése a tejhamisítókkal szemben.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Fekete Károly nagyváradai pénzügyi számellenőrt a IX. fizetési osztályba pénzügyi számvizsgálóvá nevezte ki.

* **Billiárdasztalok a Kath. Népszövetségi Otthonban.** A Kath. Népszövetségi Otthon helyiségei mindig jobban és jobban vonzzák a tagokat. A vezetőség fáradhatatlanul munkálkodik rajta, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel az Otthont minél jobban felszerelje, berendezze. A napokban megérkezett két billiárdasztal is s most már a billiárd kedvelői megtalálják a szórakozásukat az Otthonban.

* **Horvátok a József-bakák ellen.** Nemrég megirtuk, hogy volt nagyváradai háziezredünket, a 37-ik gyalogezredet Bécsből Zágrábba helyezték. Az ezred a napokban ért új állomáshelyére. A Supilo Ferenc lapja a Novi List hevesen tiltakozik a magyar ezrednek odahelyezése ellen, mert ebben magyarosító tendenciát lát. Közli még, hogy a magyar ezredek közül már a következőket helyezték Horvátországba: nagyváradai 37. számú József főherceg-gyalogezred három zászlóalját Zágrábba, a kecskeméti 38. számú Alfonz spanyol király-gyalogezred két zászlóalját Péterváradra, a pécsi 52. sz. Frigyes főherceg-gyalogezred két zászlóalját Szlavon-Brodra, a szolnoki 68. számú báró Rauch-gyalogezred három zászlóalját Zimonyba, a komáromi 6. számú báró Kollarz utászezred egy zászlóalját Péterváradra és a fogarasi 9. számú gróf Nádasdi huszárezred két divízióját Mitrovicára és Rumára.

* **A keresztényszociálista Otthon berendezésének előkészületei** folyamatban vannak. A Keresztényszociálista Építőmunkások nagyváradai szakszervezete a Kath. Népszövetség szomszédságában bérelt ki két szobás helyiséget s ott fog tagjainak állandó otthont nyújtani.

* **Jegyzőválasztás.** Mezőszakadaton a megüresedett segédjegyzői állást most töltötték be választás útján. Egyhangulag Sill Józsefet választották meg. A választást Kenéz Sándor szolgabíró vezette.

* **Mükedvelői előadás a Kath. Legényegyletben.** Husvét vasárnapján d. u. 5 órakor a Kath. Legényegylet ifjúsága szép sikerűnek ígérkező mükedvelői előadást rendez.

Az előadás műsora a következő:

1. Az utolsó két forint. Párjelenet. Előadják Erdőháti Béla és Zonda Kálmán.
2. Mézeshetek után. Párjelenet. Előadják Maresics Etelka és ifj. Galló János.
3. Népdal egyveleg. Riviera quartette. Egyleti énekkar.
4. A holdkórosok, bohózat egy felvonásban. Személyek: Fenyő Géza — Galló Lajos, Pocák — Dombi László, Cibere Amade — Sternecky Béla, Kokas Titusz — Papp János, Petykó — Henn Lajos.

Szünetek közben az egyleti zenekar fog játszani. Az előadásra a belépő díjak: fenn-tartott hely 1 kor., ülőhely 60 fill., állóhely 40 fillér.

* **Elűtött egy gyermeket a nagyváradai-debreceni vonat.** Különös és szerencsés végű szerencsétlenség történt tegnap a debreceni pályaudvaron. Egy két éves kis gyermek ment keresztül a vonat és csodák csodája, a kis gyermeknek mindössze két ujját vágta le a vonat kerekei. A nagyvárad-debreceni vonat robogott be éppen az állomásra délután fél 3 órakor. A kis gyermek a pályatesten volt nem messze az állomás épülettől. Nem volt ideje elmenekülni és a mozdony elűtötte. Szerencsére a két sín közé esett, s csak a két

ujja maradt a vassinen. A vonat egész hosszú kocsisora végigment a gyereken. A kis fiút, aki ilyen szerencsés módon menekült meg a haláltól, Kuntsár Bálintnak hívják, egy vasuti fékező gyermeke. A gondatlan szülők ellen megindult az eljárás.

* **Angol tudós a központi járásban.** Május elejétől kezdve két hónapon keresztül ritka vendége lesz Biharvármegye központi járásának. Angliának világhírű tudósa, a kiváló orrithologus Witherby H. F. jön vármegyénkbe. A jeles tudós az idén Magyarország keleti részének madárvilágát akarja tanulmány tárgyává tenni és elsősorban Biharvármegyét tüzte ki indulási célul. A központi járásban két hónapot fog tölteni a kiváló természet-tudós. Jövetelét tegnap irásban is bejelentette Nagy Márton főszolgabírónak. A bejelentés mellé Hermann Ottó adott meglehangú ajánló levelet, melynek alapján a főszolgabíró nyomban intézkedett, hogy Anglia tudósa méltó fogadtatásban részesüljön és a járás területén zavartalanul végezhesse megfigyeléseit.

x **Szőlőkaró** első osztályú száraz, bármily mennyiségben, jutányos áron kapható: **Weiszberger és Társa** cég várad-velencei fatelepén. Helyi és vidéki telefon 688. szám.

x **A tavasz örömeit teljese n kiaknázhajta** akkor ha önértét nem fogja az a tudat nyugtalanítani, hogy arcára az enyhe tavaszi szellő kihozta a szeplőt, májfoltot. Könnyen menekülhet ettől, ha biztos hatású szerrel védekezik ellene. Ezen szert a „Hóvirág eremben“ feltétlenül megtalálja. Egyszeri használat után már mutatkozik hatása. Az „Ujvárosi drogueriában“ 80 fillért kapható a Szent-László-téren.

x **A korzó szenzációs látványossága** lesz az a ragyogó, világvárosias üzletelenség, mely a jövő héten nyílik meg a zárd épületében A Trieszti Káv, Tea és angol rum közvetlen behozatala című nagyszabású vállalat ez, melynek tulajdonosai széles körben előnyösen ismert nagyváradai kereskedők, Aszódy és Palotai. Ilyen üzletek csak a tengerparti nagyvárosokban vannak s bizonyos, hogy Aszódy Mihály, az üzlet társtulajdonosa, a kitűnő renoméjú kereskedő nagy szolgálatot tesz a fogyasztó közönségnek a fényes új cég megalakításával. A vállalatot, mely a fejlődő Nagyvárad kereskedelmi összeköttetését a külfölddel állandóan fenntartja s a város kávépiacát fejleszti, díszére fog válni a városnak.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13 szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beoltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsesgető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharvármegyei Takarékpénztár.

x Női finom párthi fél cipők K 5, női finom chevró v. bokszt fél cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony f 1 cipők K 6, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevro v. bokszt cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműk és uridivat cikkek leg-olcsóbb bevásárlási forrása **Fekete Jenőné** Szt. János-utca Kispipa mellett.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül KOHN HELEN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

* **Ritók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és eseléd-szobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Bihar-megyei Takarékpénztárnál.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csiki-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nál, Kossuth-utca 6 szám.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színhazi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihar-dobrosd állomáson, legelább egy waggon-rakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11—95.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzá tartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Warhanek halkonzervgyári lerakat** Kossuth-utca, Sas palota *Aszódinál*. Bőjti idenyre megjöttek a friss halkonzervek: Ostseetejes 16 fillér, ruszli nagy 4 fillér, göngyhering 10 fillér, file 6 fillér, pácolthering 12 fillér, borshal 2 fillér, mustár hering 16 fillér, angolna dekája 4 fillér, 1 doboz halsaláta rendkívül finom 50 fillér. Szardiniák gyári áron. Rendkívül sok féle tengeri halak.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12 50 és 16 50 kizárólag

Reichard Dezső

cégneél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók

x **ZOMBOR SANDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos áron.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszágazott fogtechnikus.

N.-Varad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.
Készíti
Diósy Mihály
Telefon 839. Telefon 839.

SZÍNHÁZ

Heü műsor.

Szombat: Szünet.

Vasárnap d. u.: Mértföldkövek; este Kis király.

A színház husvétja.

— Négy előadás. — *A Matyólakodalom bemutatója.* —

Két napos szünet után, husvét vasárnapján és hétfőjén két-két előadás lesz a színházban.

Husvét vasárnapján délután a nálunk oly jelentékeny sikert aratott Mértföldkövek kerül színre, amelyben pompás szerepe van E. Kovács Mariskának, aki már a bemutatón is oly jelentékenyen hozzájárult a siker biztosításához.

Vasárnap este a Kis király kerül színre, a címszerepben ez alkalommal Tompa Bélával, míg Kállay Jolán szerepét Szentgyörgyi Mártha fogja játszani.

Hétfőn délutánra a Mozikirály van műsorra tűzve, a molnárlány szerepében Szentgyörgyi Márhával.

Hétfőn este érdekesnek ígérkező nagyszabású bemutatója lesz a színháznak Garamszeghy Sándor falusi története, a Matyólakodalom, amelynek előadására a legnagyobb ambícióval készül a színház, míg Erdélyi Miklós színigazgató nagy áldozatkészséggel fogja a darabot kiállítani.

Pompás, stílusos kosztümök, fényes díszletek emelik a siker biztonságát, míg a szerposztás az előadás kitűnőségét garantálja, amennyiben a falusi történet jelentősebb szerepei, mind elsőrangú erők kezeiben vannak.

A Matyólakodalmat hétfőn este bérlet-szünetben adhatja elő az igazgatóság, amely a bérlet jogait vasárnap délig tartja fenn.

IRODALOM

A Magyar Gazdák Szemléje

(szerkeszti Bernát István) áprilisi füzet a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: A népesedés problémája. Bernát István. Telepítések és települések Dél-magyarországon. Dr Bodor Antal. Albánia mezőgazdasági viszonyai. Szegh Dezső. A magyar mezőgazdaság üzemtőkészültsége és jövedelmezősége. Matlaszkovszki Tádé. Magyar és szláv tömeglélek. Czétényi A nagy fojtogató. Németh Ágnes. Különfélék: Kis szövetkezetek nagy adója. — A bajor szövetkezetek mult évi kamatlába. — A mérnökség érvényesülése. — Emlékek.

A glóriás Rákóczi. Lampérth Géza Rákóczi-verseit esinos kötetbe gyűjtötte össze az „Élet“ irodalmi vállalat. A kötetet a költő a magyar ifjuság szívébe ajánlja. A szavalásra kiválóan alkalmas versekben a nemzet érzéseiben megdicsőült fejedelem elevenedik meg. Lampérth magyar szívéből fakadó művészies versek minden sora eleven tiltakozás a Rákóczi emléke ellen elkövetett kegyeletlenséggel szemben. A kötet címlapját Rákóczi művészies képe díszíti. Ára 80 fillér.

SPORT

A Törekvés Sport Egylet csapatösszeállítása.

A husvét vasárnap és hétfőn nálunk szereplő Törekvés SE comb. csapata nagyszerű összeállításban szerepel. Ugy a védelem, mint a támadás pontjain fővárosi club legjobb emberei szerepelnek. Az összeállítás szerint Hoffmann és Hauswäld lesznek a hátvédek, mindketten a Törekvés I-ső csapatának állandó tagjai, a centerhalf posztján Béký János, a csatárok között Szentey és Mézer fognak szerepelni, mindnyájan a legjobbnévű fővárosi I. oszt. játékosok. Az elsőrangú team nagyváradi ellenfelei ugy a vasárnap délutáni helyi combinált csapat, mint a hétfő délutáni NAC I. nagy ambícióval készülnek felvenni a versenyt az erős támadással szemben. A kitűnő vendégesapatot a NAC megfelelő fogadtatásban fogja részesíteni s minden előkészületet megtett, hogy a Sport-téren, ahol a két érdekes mérkőzés le fog folyni, a külső keret megfelelő legyen. A mérkőzéseken a NAC azon tagjai, akik tagdíjjal hátralékban ninesenek, a szokott kedvezményben részesülnek.

Hölgyek fél áron. A NAC. választmánya tegnap esti ülésén azt az érdekes határozatot hozta, hogy a husvétii fottballmérkőzésen a hölgylátogatók részére azt a kedvezményt biztosítja, hogy a tribünre és fenn tartott helyre fél helyárral váltják meg jegyeiket. Ezzel az 50 százalékos kedvezmény nyel egyrészt meg akarja hálálni a NAC. Nagyvárad fottball-látogató hölgyközönségének azt a ragaszkodást, amellyel eddig a NAC programja iránt viseltettek, másrészt ezt a ragaszkodást továbbra is minél szélesebb körben biztosítani akarja magának.

TÁVIRÁTOK

Románia nem mozgósít.

Bukarest, ápril. 10.

A bukaresti és a külföldi lapokban megjelent mozgósítási hírek megszóltatták most a hadügyminiszteriumot is, mely a hivatalos lap mai számában a következő kommunikét teszi közzé:

„A hadügyminiszteriuma tudatja a közönséggel, hogy a folyó évben, épped úgy mint a múltban is, az esetleges mozgósítás előkészítése számos rendeletet és intézkedést igényel. E rendeleteket és intézkedéseket a közigazgatási közegek hajtották végre és lelkiismeretesebb munkát végeztek, mint ezelőtt. Ez okot adott néhány lapnak arra, hogy az intézkedéseket egy küszöbön álló mozgósításnak tekintsék. A hadügyminiszterium kijelenti, hogy ez a felfogás teljesen téves, mert a mostani helyzetben szó sincs általános mozgósításról.

Testvérgyilkos földbirtokosok

Róma, április 10.

(Saját tud.) Banaradzó községben ma letartóztattak két földbirtokost. A birtokosok egy nővérüket megölték. A házkutatás alkalmával egy kamarában falhoz láncolva megtalálták a birtokosok másik nővérét is, akit szintén meg akartak ölni. Itt találták meg a már megölt nővér hulláját is.

12 óráig a levegőben.

Góta, április 10.

A monoplánon a leghosszabb utat eddig Suren volt hadnagy tette meg. Tegnap reggel hat óra tizenkét percek szállt föl a johannisztali repülőtéren, elröpült Hanover és Eisenak fölött és délután három órakor ismét Góta fölé érkezett. Itt még három óra hosszat a levegőben maradt és délután hat óra huszonhat perckor ereszkedett le a gótai vaggongyár repülőterén. Tizenkét óra tizennégy percig volt a levegőben és az eddigi rekordot tizenkét perccel megjavította. Utközben a Weservölgyében nagy széllel kellett küzdenie és többször kellett segítségül vennie az iránytűt.

Bányászok halála.

Pécs, ápril. 10.

Szerdán este hat órakor a szászvárosi kőszénbányában leomlott egy hatalmas széntömeg és három munkást maga alá temetett. Az egyik munkást, a 25 éves Schwartz Antalt holtan húzták ki a szén alól, míg két társa csak könnyebb-nagyobb sérüléseket szenvedett.

Tegnap éjjel ugyanaz a helyen ismét halálos szerencsétlenség történt. Baczur Kálmán munkás a beomlott szénrétegen keresztül akart a bányába hatolni, hogy a további beomlást állványozással megakadályozza. Munkája közben azonban újabb beomlás

történt, amely Baczur Kálmánt agyonnyomta.

Mindkét szerencsétlenül járt nagy családot hagyott hátra.

Az elpusztult olasz léghajó.

Milánó, április 10.

A Citta di Milano kormányozható léghajó, melyet közös adakozásból gyűjtött pénzen akartak a hadsereg részére megvásárolni, tűz következtében elpusztult.

A léghajó tegnap fölszállt, de motorromlás következtében Cantunál le kellett szállnia. A míg a légénység, mely a gondolat elhagyta, a léghajó megkötésével volt elfoglalva, hirtelen szélroham kapta el a léghajót, melyet 150 méter távolságra elsodort és hozsácsapott egy szederfa koronájához. A ballonburok szétrepedt és a kiömlő gáz heves robbanással meggyuladt.

A hármas entente válaszjegyzéke.

Bécs, április 10.

Az angol és az orosz követ, valamint a francia külügyi ügyvivő tegnap nyújtották át külön-külön a hármas entente-nak a görög jegyzékre adott ellen-tervezetét.

Ujabb aviatikai szerencsétlenség.

Drezda, április 10.

Reicher mérnök ma sógornője társaságában felszállt. 60 méter magasban a motor elromlott és a gép lezuhant. A nő nyakát szegte. A mérnököt kórházba akarták szállítani, de utközben meghalt.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irta: Cseres Andor. 25.

Feljárta a székesfőváros összes szállodáit, hogy rá találjon. Hiába. Felment a rendőrségre, a bejelentési hivatal nem nyújtott felvilágosítást, a magán detektívek tanácsátalanul állottak a titkos eltűnés előtt.

Pedig Hermina nagy dologra szánta rá magát.

Hogy multjával véglegesen szakítson, Bomlódra utazott.

Legelsőbben a rabbit kereste fel.

— Rabbi! — szólt hozzá könyörögve, — adja tudtomra, kell-e ahoz tanu, hogy én most kijelentem nagy tisztelendőségének, hogy én más vallásra térek át, igen, igen kilépek a hitközség kötelékéből.

A jóságos tekintetű főpap megsimogatta rengő ősz szakallát és mosolyogva nézett végig a nőn.

— Hermina! — szólott a leányhoz, — mit gondolsz, kedves dolgot eszelelsz Jehova előtt?

— Nem törődöm veled, rabbi, nekem már más Istenem él itt a szívemben és az agyamban.

— Vigyázz, Hermina, hogy az aranyhegy, amit magadnak ígérsz, nehogy papírból legyen.

— Nem ígérek aranyhegyet magamnak és nem ígért ilyet senki sem, rabbi, hanem nagyobbra készülök.

— Mire?

— Anyaságra.

Az ősz pap végig nézett a leányon, lekicsinyelte, selejtesnek találta és félig megfordulva válaszolt.

— Jehova nem részesíti az ilyeneket, mint aminő te vagy, olyan kegyben.

— Nem is Jehovától kérem azt, — válaszolt a leány. — az én Istenem már a keresztények Istene, aki felemel magához, megbocsátván bűneimet és szeretettel fogad mint megtérő bűnöst.

— Menj hát! — dörögte a rabbi, két karját tiltó, elutasító mozdulattal tárva felé, míg szemeiben a harag lángja lobogott, — menj, én elbocsátalak, de Jehova átkát zudítom utadra. Menj, menj, én kiadom az írást, amit a törvény megkövetel. A nő úgy sem egyéb, mint anyag, lélek nélküli test, izom nélküli tömeg.

— Nagytiszteletű rabbi! — szólt a leány merészen és elhatározottan, — el voltam készülve haragra és gyűlöletre, de tudt meg azt is, hogy még szüleim sem tudnak semmit elhatározásomról, sem erről a lépésemről, nem, rabbi, kerülöm azt a házat, ahol a bünt ismertem meg és elbuktam, hogy feltámadjak az örök szeretet vallásának keblén.

— Elhagyod szüleidet? — kiáltott a rabbi. — Egyébiránt mindegy, a nő elhagyja apját, anyját, testvéreit és követi az urát, a férjét, de te, te nem a férjedet követed, hanem a — férfit.

Hermina nem méltatlankodott, nem lett ingerült, hanem szeliden megfogta a rabbi kontósének szegélyét és megcsókolta azt.

— Nem bánt szava, nagytiszteletű rabbi! — miért is bántana? — el kellett ennek következni, ki kell állanom a támadást, mert fájhat az neked, hogyha hived eltávozását kell megérned. De az én lelkem tisztán, moesoktalanul lép be az általam választott új templom ajtaján és nagytiszteletű rabbi, bizony nem lenne érdemes hivatalára, hogyha nem így lenne a távozóval.

Az ősz pap a leány fejére tette a kezét.

— Hermina, a hit boldogít. Hogyha téged nem boldogíthat a mi vallásunk, ami oly kevés lelki vigaszt juttat a nőnek, keresd a boldogságot ott, ahol feltalálni véled. Aldjon meg és vezéreljen a te istened!

Szomoruan telt az idő, teltek a napok és lord Blankhurst Egon nem talált vigasztalást újabb sebére.

Meg volt győződve arról, hogy a nő, kit gyermekei anyjának szánt, elmenekült tőle, hogy nem akar a nagy feladatra vállalkozni vagy talán más elhódította tőle, mielőtt ő meghódíthatta volna.

Bus merengéssel nézett le az érkélyről az utcán tolongó sokaságra.

Egyszerre megtörli szemeit, néz meredten le az utra, újból megtörli szemeit és és hangosan kiáltja:

— Te vagy?

A nevét rég elfeledte Herminának, mert mint bemutatkozásnál rendszeren szokás, Grünblatt Hermina is elnyelte a nevét.

És még is a lord hangjára felnézett a leány, mosolyogva intett a fejével és tovább ment.

Ámde a lord utána rohant, futott arra, amerre a nőt eltűnni látta.

Lord Blankhurst Egon rohant az Andrassy-uton a városliget felé, ajkai tele voltak a lány nevével, de nem tudta kimondani míg légre eszébe jutott felesége becéző neve Mob tündérkirályné és fájdalmas hangon kiáltotta:

— Máb! Máb! tündérkirályné mere, hogy vagy?

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADAR.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszékket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Első nagyváradai cementipar.

Készítünk granitó, terazzo, műkö és minden e szakmába vágó munkákat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel. Kívánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legalkalmasabb és legmesszebb menő jótállás mellett készítik. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kalvaria-utcán egy üres telek eladó.

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szöveteit.

Helyi és vidéki telefon 980.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztársekreányek (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztársekreányek (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-sekreányekben a bérelő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

FÁBIÁN J.

törvényszékileg bejegyzett cég épület- és butor-asztalos

Nagyvárad, Percses-utca 9. szám.

Elvállal minden ezen szakmába vágó munkákat szakszerű és pontos kivitelben, úgy helyben, mint vidéken. **Költségvetés díjtalanul.** Szíves pártfogást kér

Fábián J., asztalos.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész ójjal ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről. **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor **Vissza-utazás** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta, távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, köszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta** a **Félix-gyógyfürdő kénes hévviz forrásait** kitünő eredménnyel használják.

Spitzer és Lengyel rövidáru nagykereskedők

Zöldfa-utca 14. szám,
(a gyógyszerházzal szemben)

Uj detail osztályunkban

megkülönböztetett olcsó
árban kaphatók óriási
választékban

rövid, szövött és kötött áruk

kicsinyben is.

Női harisnyák a legolcsóbbtól a legfinomabb flor, mouslin és selyem harisnyáig, himzett és simában, cérna, svéd és selyem keztyük, gyermek svetterek, harisnyák és sapkák minden árban. A legújabb divatu női kezításkák, ridikülök, bőr és acél-árak, evőeszközök, illatszerek, kefeárak és fodrászati cikkek. Fehérneműek, munkás ingek és öltönyök, esőernyők, zsebkendők, nyakkendők, sapkák, kézelők, gal-lérok, csipkék szallagok. Férfi és női szabó kellékek és gombok.

Saját készítményű
Temetkezési cikkek
legolcsóbb gyári árakban kaphatók.

Csemegemézet

öt Kgrammos csinos posta-
dobozokban 8 korona 50
fill.-ért bárhova bérmentve
szállít utánvétellel

Balatonvidéki Mézkitelési
Vállalat Balatonfőkajár.

Főképviselelőnk Nagyvárad és vi-
dékére BIRÓ JÓZSEF ur, ki na-
gyobb rendeléseket a lehető
legjutányosabb árban számítva
felvesz.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Kevés pénzért sok mindent vásá-
rolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni " 28 " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fe-
hérművek zsebkendők, ridikülök pénzerszények,
ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópl csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvót,
viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért
a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Husvétii **20** fillértől a
parfümök legfinomabbig.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekez-
hetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

HUNGÁRIA

részgálic gyártmányok képviselője.

Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság értékesítő irodája.

Ajánl tavaszi vetésre,
nemesített, korán érő, bőtermő

tengeri vetőmagot.

THE STANDARD angol életbiztosító társaság képviselője

Iroda Rimanóczy-u. 2. sz. II. em. Telefon 12-57.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyváradai tüdővész ellen védekező egyesület szanatoriumának építő bizottságától nyert megbízás folytán a szanatorium vas- és fabutor berendezésének, valamint egyes kárpitos munkáknak vállalati uton leendő biztosítása céljából, folyó évi április hó 17-ik napján délután 5 órakor, a városház bizottsági termében zárt ajánlati versenytárgyalást fogok tartani.

A szóbanforgó munkák a következők:

I. Vasbutor munkák: ágyak, éjjeliszekrények és fekvő székek szállítására.

II. Asztalos munkák: asztalok, székek, ruhaszekrények és a segédorvos lakás asztalos munkáinak szállítására.

III. Kárpítózó munkák: egyes kárpítózott butorok, valamint afrik- és lószőr ágyművek szállítására.

Az ajánlathoz a bánatpénz leételét igazoló nyugta csatolandó. — A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a Nagyvárad Magyar Bank pénztáránál teendő le az ajánlati összeg 5 százaléka erejéig.

Ajánlatot csak erre a célra készült ajánlati úrlapon, az egységárak megjelölésével lehet tenni — A megfelelő ajánlati úrlapok és az ajánlati minta Nagyvárad város mérnöki hivatalánál díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatok alulírott építő bizottsági elnök kezeihez (Káptalansor) folyó évi április hó 17. napjának déli 12 órájáig

sírtellen zárt és lepecsételt borítékban nyújtandók be. Az ajánlatok az építő bizottság jelenlétében nyilvános ülésen fognak felbontatni.

Az építő bizottság fentartja a jogot, hogy a beérkezett összes ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson, vagy az ajánlatoktól függetlenül bárkit is megbizhasson a munkák illetőleg szállítások teljesítésével.

A versenytárgyaláson csak magyar honos vehet részt. Az ajánlott butoroknak hazai gyártmányoknak kell lenniök.

Az ajánlattevők kötelesek az összes butoroka, illetőleg kárpitos munkákat folyó év május hó 22-ik napján déli 12 óráig az egyesület nagyváradai szanatoriumába beszállítva s elhelyezve az építő bizottságnak átadni.

Az egyesület építő bizottsága a beszállítandó butorokat illetőleg kárpitos munkákat a szanatoriumba a beszállítástól számított hét napon belül átveszi s a jó anyagból és jó munkával készített, a mintáknak, illetőleg a bemutatandó rajzoknak megfelelő kifogástalan minőségű butorok és kárpitos munkák árát az átvételtől számított két héten belül ajánlattevőknek kifizeti. A meg nem felelő szállítmányokat az építő bizottság visszautasíthatja. Köteles a vállalkozó ebben az esetben a kifogásolt butorokat, illetőleg szállítmányokat a helyszínről haladéktalanul eltávolítani s a hiányokat a felhívástól számított egy hónapon belül pótolni.

Ebben a tekintetben a munkák, illetőleg szállítások végrehajtására vonatkozólag az állami általános feltétel füzet határozmányai, valamint az asztalos és kárpitos munkákra vonatkozó részletes feltétel füzetek határozmányai irányadók. Nagyvárad, 1914. április 6.

FETSER ANTAL,

felsz. püspök,
az építő bizottság elnöke.

Kérjünk és fogyasszunk
mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénnytőke	4.000.000	korona
Tartalékok	915.000	korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámítol **váltókat**.

Előlegeket nyújt **értékpapirokra**.

Építkezési és jelzálogkölcsonöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcsonöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt címleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.